

Universitätsbibliothek Paderborn

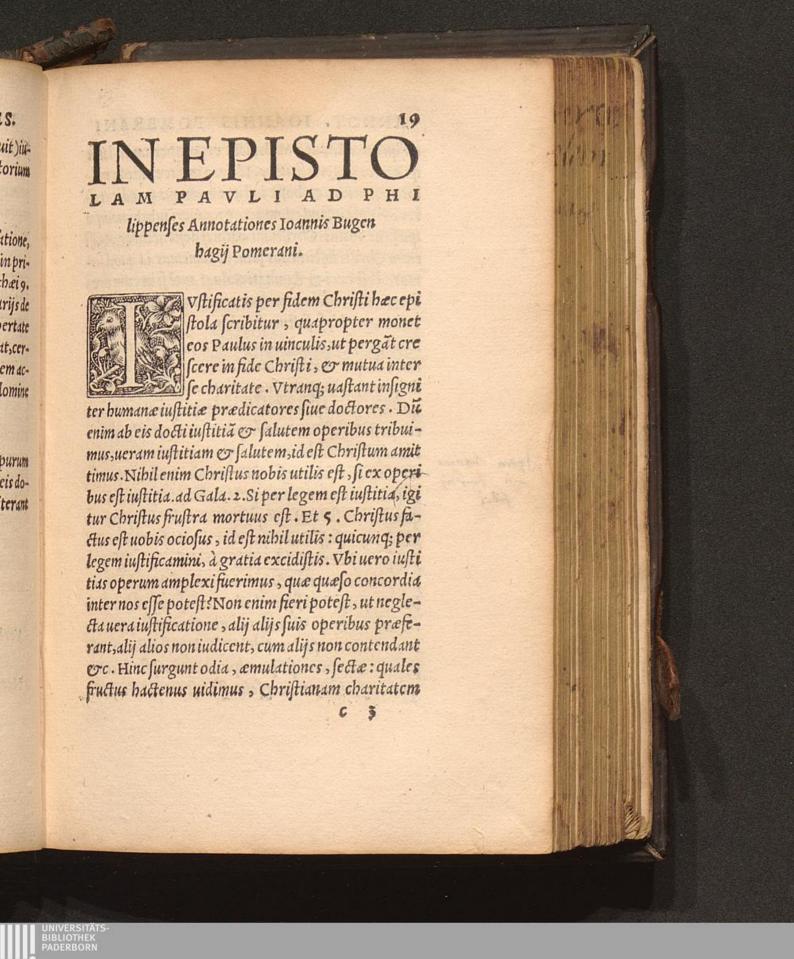
Annotationes Ioannis Bugenhagij Pomerani in decem epistolas Pauli

Bugenhagen, Johannes Basileae, 1524

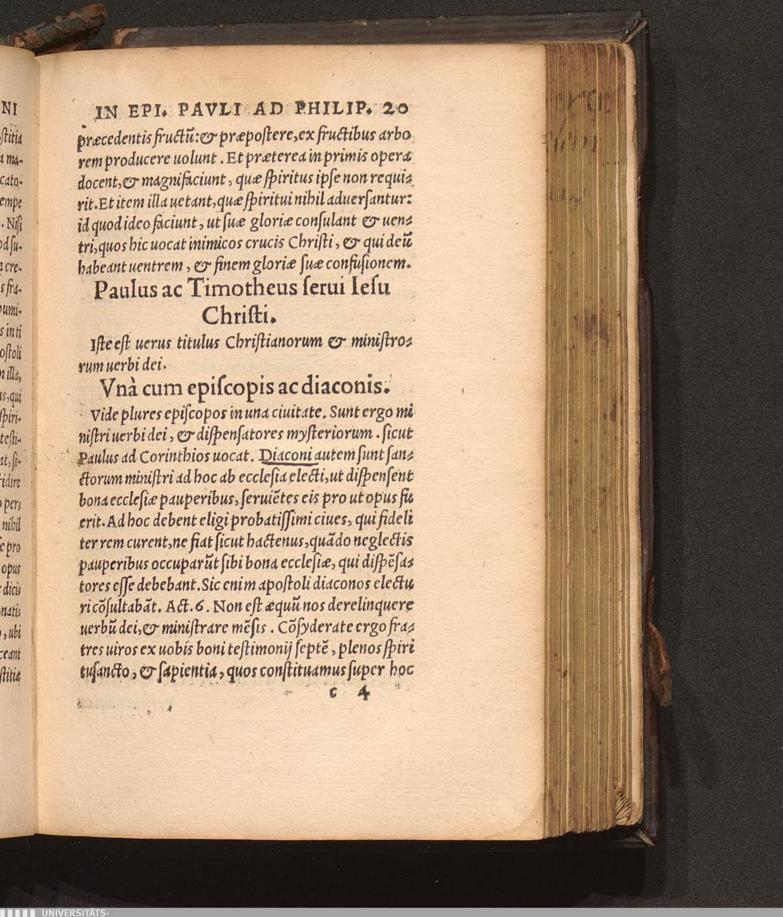
VD16 B 9232

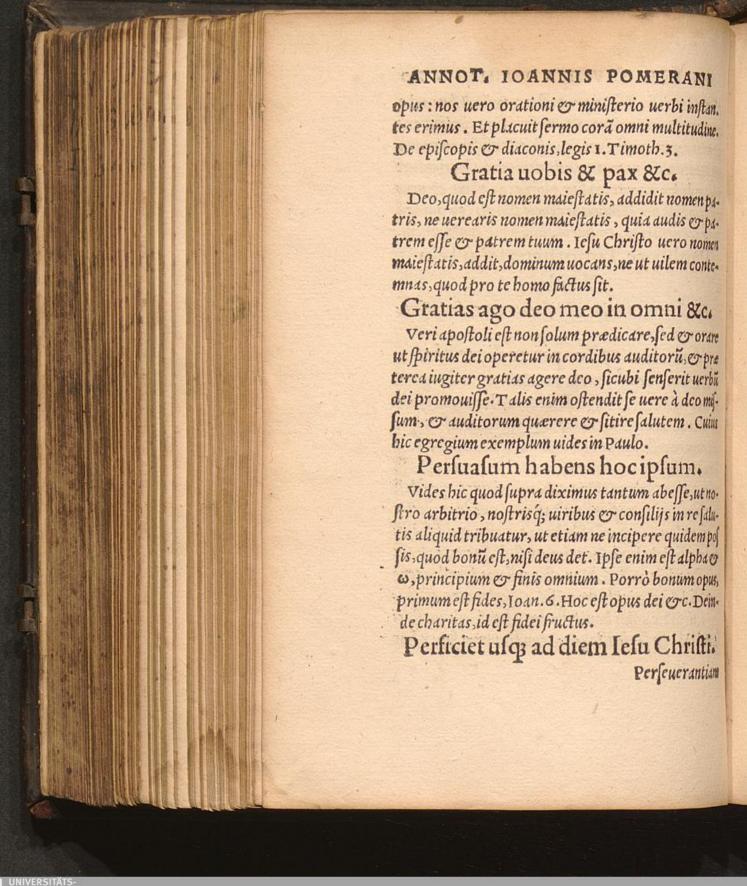
[Capvt I.]

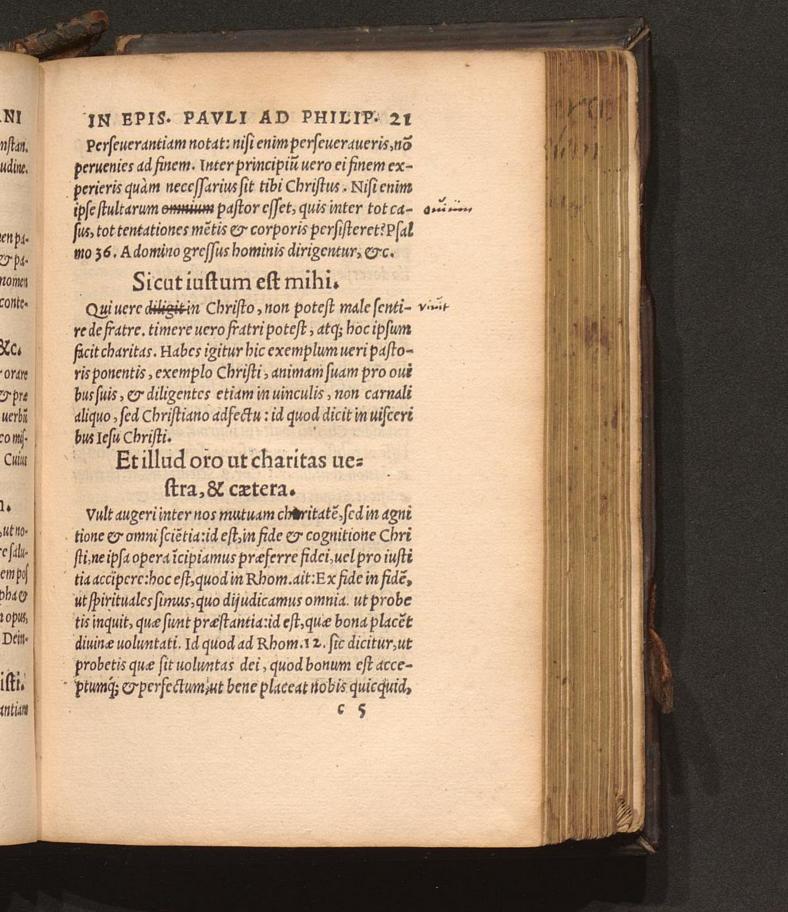
urn:nbn:de:hbz:466:1-36165

ANNOT. IOANNIS POMERANI nusquam uidimus. Maledicta ergo operum iustitia que tales peperit fructus. Idcirco in hac epistolamalos operarios, o hosce institue humana pradicato. res egregia infamia damnat, & caueri iubet, nempe qui sunt totius Christiani ædificij destructores . Nili enim Christiiustitianos saluet, manemus id quodsu. mus, id cft cæci & damnati. Saluat aute si in cum cre. dimus. Porrò si uere in eum credimus, id erimus fratribus, quod ipfe factus est nobis, ut sicut ipfe fe humiliauit propter nos, ita nos inuicem subiecti simus inti more dei per charitatem. Aduerte, quod ubi apostoli dei præcipiunt opera, non alia præcipiunt quamilla, que necessaria fidem comitantur. o que spiritus, qui corpossidet, sua natura requirit. Vnde fructus foiritus adpellat Paulus ad Gala.5. Sunt enim uiua telimonia uiuentis intus fidei. Et hoc ideo præcipiunt, fiue potius monent, ne torpentes diripiamus fastidire que foiritus sunt:ut agnoscetes ex uerbo dei, quò per gendum sit, suspiremus sæpe ad deum, sine quo nibil possumus facere, qui dat nobis & uelle, & possepro fua bona uoluntate: o quod capit ipfe in nobis opus bonum, perficiet ufque ad aduentum suum; ut hic dicis turcap.1. @2. Vbi uides nihil tribui nostris constis bus, ne initium quidem fidei. Pseudapostoliuero, ubi præcipiunt opera, sic præcipiunt, ut in ipsis doceant queri iustitiam, immo ipsam esse iustitiam, no iustitie

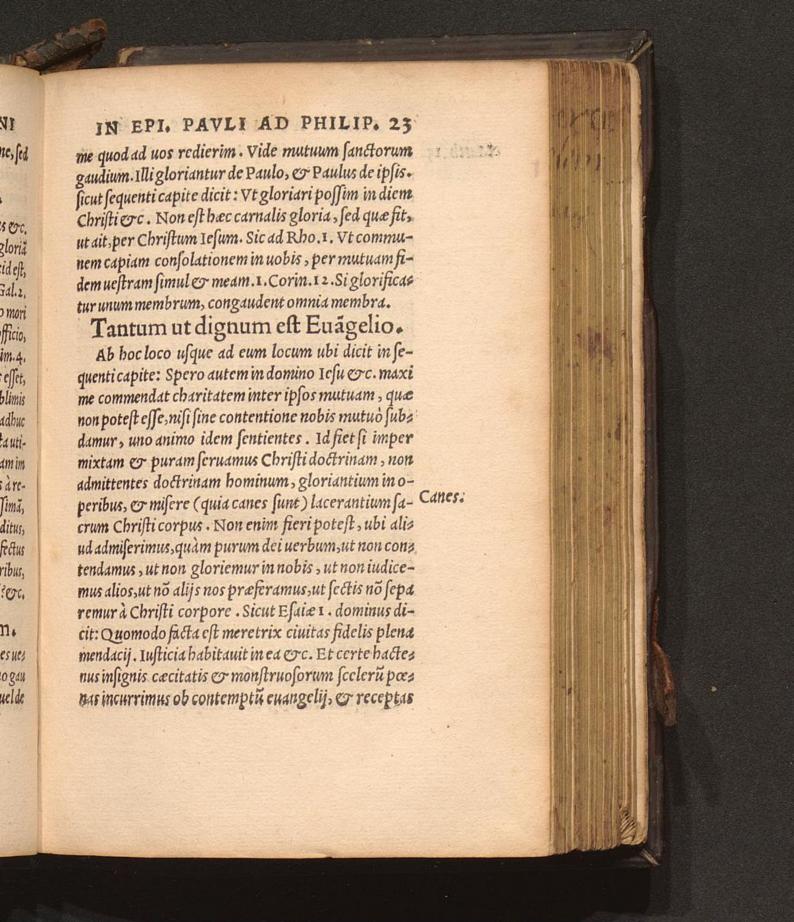

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ANNOT, IOANNIS POMERANI quacunq; etiam occasione, sine propter enangelium, si ue propter peccatum nostrum nobis acciderit : scienti bus quod omnia è manu benigni patris & pastoris no stri accipimus. Præstantia ergo sunt, ut deum præsera mus omnibus hominibus, co charitate omnibus prece ptis & legibus, o operibus. Sicut Christus in Euange lio docet sepe, o ipso exemplo ostendit. Vt sitis synceri. Synceri primum fide, ne patiamini cognitione Chri sti traditionibus, & doctrinis humanis permisceri. Deinde charitate, ut talis sit adfectus in proximum. -qui etiam sciat tolerare eius infirmitatem, ne scandalo simus quocung; modo. Charitas enim omnia suffert, si cut uides Christu multain infirmis discipulis dissimulasse et tulisse. In summa, sic nos scire unit, ut nostrasci entia non abutamur. I. Cor. 8. Scientia inflat, charitas ædificat. Si quis existimat se scire aliquid &c. In diem Christi. Rursum perseuerantiam notat. Scire autem uos uolo fratres. Quia diligit, ut amicis quæ circa eum acta sunt notificat, simul per hoc cauens, ne ista sua persecutio scan dalo sit infirmis adhuc mentibus, donec discant opore tere nos cruce glorificari, quæcunque tandem nobisà deo imponitur. Sic ad Ephef. 3. Obsecro, inquit, uos

IN EPI, PAVLI AD PHILIP, 22 II ne deficiatis in tribulationibus meis pro uobis, quæ sit m, [i]gloriauestra. Diligentibus deum (ut est in Rhoma.) 8 lenti omnia cooperantur in bonum, etiam ea quæ caro iudi is no cat pessima. Ita dum confessores Euagelij impetuntur fera maledictis, persecutionibus, morte, tantu abest ut hæc rece noceant, ut per hoc mirus ille artifex deus, Euagelium inge promoueat, ut incredulis, er adhuc ignorantibus notum fiat quid agatur, qui forte nondum audierunt: o iam credentes confirmentur, uidentes non sedu-Chri ctores fuisse prædicationem, pro qua prædicator iam ceri. audet mori. um, Nonnulli quide per inuidiam. dalo rt, si Nihil hic dicit de illis prædicatoribus, q aliud quam Christi doctrinam prædicant, qualium iam plenus est muasci orbis. Quomodo enim de illis gauderet Paulus? Et ritas ipse boc satis expressit, dicens: Christus tamen adnus ciatur.de illis ergo dicit: Qui Christi doctrinam prædicant. quorum quidam hoc ipsum faciunt maligno animo, ne scilicet liberetur Paulus, qui talis sectæ author, propter quam ubique suscitatur tumultus, e perturbatur reipublica tranquillitas. Nac uero 110quatuor genera prædicatorum, ut quidam putant, hic Can describuntur:sed tantum duo. Duo autem quæ uidenors tur membra posteriora, expositio tantum sunt, odeis d claratio duorum præcedentium. Atq; hichabes quod uos etia ipfa ueritas à multis, no tamen uere annunciaturo

ANNOT, IOANNIS POMERANI ut semper cogites regnum dei non esse in sermone, sed in uirtute, erc. Nammihi uita Christus est. Exponit qd'dixerat, Magnificabitur Christus exc. Siuc enim uixero, Christo uixero no mihi, eius gloria prædicabo, copere prædicationis fructu facia:ideft, utilis ero ijs qui audituri sunt ex me uerbū. sic Gal. 2. Viuo aute iam no ego etc. siue moriar, meo lucro mori ar. Defunctus enim huius uitæ periculis et meo officio. cu Christo coronabor in illo die. sicut dicit 2. Tim.4. · Ego iam delibor &c. Hoc quanqua mihi melius esfet. illud tamen magis uobis necessarium . Hic est sublimis Sanctorum affectus, que nos, tam ad spiritualiaadhuc rudes,intelligere non possumus:tamen ad hocistautiliter legimus, ut uideamus & agnoscamus nostramim becillitatem, quam longe scilicet adhuc absimus aregno dei,qui crucem & mortem,ut rem damnatiffima, la tantis y fugimus & horremus: & tame cu Paulus sit traditus, dicit infra ca. 3. No quod apprehederim & perfetus iam sim, erc. Vbi ergo sunt qui frigidis suis operibus, erceremonijs of fectis uedicant sibi perfectione? oc. In uestrum profectu, & gaudium. In gaudium fidei uestræ: id est, ut gaudeat fides ues stra, ut gloriemini, siue exultetis ubertim, et plenogau dio per Christispiritu. Gloriemini inqua in me, welde

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ANNOTAT. IOANNIS POM.

Matth. 15. doctrinas humanas . de quibus saluator: Frustra collie me, docetes doctrinas, etc. Id quod est uere idololatria comittere, or erigere aliud scilicet quam dei, o inlo co dei erigere, Thumana pro diuinis adorare. Cotra ubi purum est Euangelium, illinc simplex est fides, o Syncera charitas. No enim possunt dissentire, qui unu habent dei uerbum:gloriari in fe, qui norunt omniafe per misericordiam dei accepisse : iudicare alios, dui semper cogitant illud, Domino suo stat aut cadit. Hic licet diuersa sint dona, diuersa opera, diuersa exert citia, diversæ cruces: nemo tamen studijs alterius obloquitur, quicquid singuli faciunt placet omnibus . In: firmitates aliorum tolerant, donis mutuo utunturad utilitatem, alter alteri condolet, alter alterum juuat. Et in summa quisq; se submittit alijs, no æquat aut pre fert. Sic fentiut uere Christiani. Atq; ut hoc persuade; at Paulus, maximo utitur Christi exeplo, qui se summe deijciendo & submittedo ad summa peruenit gloria: ut hic merito pudefiant qui Christianu sibi uendicantes nome, contentione o inani gloria sua spectante sequuntur, nunquă ad ueram gloriă peruenturi, qui potius scandala sunt Christianoru, quam Christimem bra, o funt tandem do ctrinarum humanarum autho res, qui de Euangelio gloriabantur.

Ethocadeo.

Quod scilicet hoczest nobis causa salutis, ne meriti

